



Pedagogisch beleidsplan BSO de Kijkdoos

BSO de Kijkdoos
Bosuilstraat 1
7523 BJ Enschede

Telefoon: 053-4350303
E-mail: info@kinderopvangdekijkdoos.nl

LRKP-nummer BSO: 189579353

Versienummer: 11-2017 toegevoegd hoofdstuk 3 begeleiding en zorg. Verwijderd achterwachtregeling

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Hoofdstuk 1: Pedagogische Missie en Visie	4
1.1 De Missie	4
1.2 De Visie	4
1.3 Pedagogische doelstelling.....	5
Hoofdstuk 2: Pedagogisch handelen.....	5
2.1 Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving.....	5
2.2 Het bevorderen van persoonlijke competentie.....	7
2.3 Het bevorderen van sociale competentie.....	10
2.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden.....	11
Hoofdstuk 3: Begeleiding en zorg	12
3.1 Mentorschap	12
3.2 Kinddossier	12
3.3 Interne overdracht	12
3.4 Externe overdracht	13
3.5 Kinderen met een beperking	13
Hoofdstuk 4: Algemene zaken	13
4.1 Indeling van de groepen	13
4.2 Wennen	14
4.3 Opendeurenbeleid.....	15
4.4 Integraal Kindcentrum	15

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Buitenschoolse opvang de Kijkdoos. Dit beleidsplan geeft enerzijds ouders/verzorgers inzicht in de werkwijze en het opvoedingsklimaat dat de organisatie beoogt, zodat zij hun kind(eren) in tevredenheid naar de opvang kunnen brengen. Anderzijds geeft het pedagogisch medewerkers richting, inspiratie en houvast bij het pedagogisch handelen in de groep. Voor beide is het een middel om de dagelijkse gang van zaken te toetsen en waar nodig bij te stellen om te komen tot een optimale kwaliteit van de buitenschoolse opvang. Natuurlijk moet dit alles leiden tot een plek waar kinderen zich veilig en prettig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het pedagogisch beleidsplan is de basis van waaruit overig beleid en werkplannen worden ontwikkeld.

Naast het pedagogisch beleidsplan wordt het pedagogisch werkplan geschreven. Het pedagogisch werkplan beschrijft de afspraken en het pedagogisch handelen die volgen uit het beleidsplan en de bestaande wet- en regelgeving. Het pedagogisch beleidsplan is het uitgangspunt, maar de uitwerkingen en accenten die gelegd worden, zijn vastgelegd in het werkplan. Per groep komen deze uitwerkingen en het pedagogisch handelen op verschillende manieren tot uiting, dit vormt een eigenheid en sfeer die passend is voor de groep. Daarom zijn binnen Buitenschoolse opvang de Kijkdoos voor de vier BSO groepen aparte werkplannen opgesteld. De pedagogisch werkplannen worden jaarlijks bekeken en eventueel aangepast.

In dit pedagogisch beleidsplan wordt in hoofdstuk 1 de pedagogische visie en missie beschreven. Hoofdstuk 2 beschrijft het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers op het gebied van emotionele veiligheid, persoonlijke competentie van het kind en de ontwikkelingsgebieden, de sociale competentie en de waarden en normen. Hoofdstuk 3 beschrijft de algemene zaken.

De teamleider draagt er zorg voor dat alle medewerkers op de hoogte zijn van het algemeen pedagogisch beleid en het specifieke beleid, beschreven in de werkplannen. Zodat dit in het gedachtegoed en het handelen van de pedagogisch medewerkers wordt uitgedragen. Als u naar aanleiding van dit plan nog vragen heeft over het beleid dat Buitenschoolse opvang de Kijkdoos hanteert, kunt u altijd terecht bij één van de pedagogisch medewerkers.

Om het leesgemak van dit plan te bevorderen is ervoor gekozen om in de hij-vorm te schrijven, in plaats van hem of hij kunt u ook haar of zij lezen. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de benaming ouders, wat gelezen kan worden als ouder(s)/verzorger(s).

Hoofdstuk 1: Pedagogische Missie en Visie

1.1 De Missie

Buitenschoolse opvang de Kijkdoos staat voor optimale ontwikkelingskansen voor kinderen. Hierbij bieden wij ouders, een voor hen zo passend mogelijk aanbod. Een aanbod dat ook aansluit bij de bestaande kaders van Buitenschoolse opvang de Kijkdoos voor wat betreft het pedagogisch beleid, het zorgbeleid en het financieel beleid. Wij bieden onze medewerkers een prettige en inspirerende werkomgeving waarin zij zich verder kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

Gezien de veranderende maatschappij biedt Buitenschoolse opvang de Kijkdoos aan ouders een zo flexibel mogelijk aanbod, waarbij onze openingstijden aansluiten bij de werktijden van vele beroepsgroepen. Uitgangspunt blijft dat de kwaliteit en continuïteit erop gericht is om kinderen een zo optimaal mogelijke opvang te bieden.

Kernwaarden hierbij zijn:

- + Opvang voor kinderen van 4 jaar tot 13 jaar
- + Er vanuit gaan dat ieder kind uniek is
- + Creëren van een veilige en uitdagende speelleeromgeving
- + Werken met gekwalificeerd pedagogisch personeel
- + Een professionele, flexibele, klant- en service gerichte organisatie
- + Ondernemerschap, is proactief reageren op (beleid) ontwikkelingen

1.2 De Visie

Als kinderopvangorganisatie hebben wij de zorg voor kinderen in de periode dat zij ook de basisschool bezoeken.

Het traditionele beeld van het kind dat heel geleidelijk, stap voor stap, van de simpele kinderwereld naar de complexe grotemensenwereld gaat, is verleden tijd. Tegenwoordig worden jonge kinderen al heel vroeg geconfronteerd met een enorme hoeveelheid indrukken die zij al op heel jonge leeftijd moeten leren verwerken. Daarnaast is er een kloof ontstaan tussen de wereld van de volwassenen en die van het jonge kind doordat kinderen niet meer zoals vroeger, vrijelijk de wereld kunnen verkennen. Binnen de BSO worden beide aspecten onderkend. Ieder kind krijgt dan ook alle gelegenheid om te ontdekken, op onderzoek uit te gaan, te experimenteren en zijn/haar nieuwsgierigheid en leergierigheid te bevredigen binnen de veilige ruimte van de groep in interactie met de leiding en andere kinderen. Door kinderen de mogelijkheid te bieden hun ervaringen, belevenissen, gedachten en gevoelens uit te drukken kan hun persoonlijkheid zich vormen.

Onze pedagogisch medewerkers hebben hierbij de belangrijke taak om de kinderen steeds een stapje verder te brengen dan de kinderen op dat moment al zijn.

Kernwaarden hierbij zijn:

- + Ieder kind staat centraal
 - Pedagogisch medewerkers dragen zorg voor veiligheid en geborgenheid
 - Pedagogisch medewerkers handelen in het belang van ieder kind en reageren adequaat op signalen die betrekking hebben op de behoefte en interesse van het kind/ de kinderen
 - Pedagogisch medewerkers geven kinderen de ruimte om te ontdekken en stimuleren hun nieuwsgierigheid
- + Ouders zijn onze gesprekspartners
 - Ouders zijn deskundigen van hun eigen kind
 - Ouders en pedagogisch medewerkers zijn pedagogische partners in de opvoeding
 - Pedagogisch medewerkers communiceren vanuit een gezamenlijke visie op het kind, zo transparant mogelijk naar ouders

- + Medewerkers zijn het kapitaal van onze organisatie
 - De pedagogisch medewerkers zijn competent en werken vanuit een positieve houding
 - Medewerkers voelen zich betrokken bij onze organisaties
 - Medewerkers hebben voldoende ruimte om zich te ontwikkelen

We zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen

1.3 Pedagogische doelstelling

BSO De Kijkdoos moet kinderen een veilige, geborgen, vriendelijke en stimulerende (speel)omgeving bieden. Er moet respect en aandacht zijn voor de eigenheid van ieder kind en eveneens voor de eigen achtergrond met de daarbij behorende normen en waarden. Er moet aandacht zijn voor het proces dat de kinderen doormaken, een proces van willen ontdekken en onderzoeken. Door als pedagogisch medewerker de ervaringen die kinderen opdoen met elkaar te verbinden, wordt bij kinderen het plezier versterkt in het ontdekken van nieuwe dingen. Zo worden optimale ontwikkelingskansen geboden.

Hoofdstuk 2: Pedagogisch handelen

De eerste jaren van een kind worden beschouwd als de cruciale periode voor zijn ontwikkeling.

Ieder kind heeft door zijn temperament, een eigen tempo, met een groot potentieel aan mogelijkheden in zich. De omgevingssituatie en de mensen die het kind omringen spelen bij de ontwikkeling van het karakter en de persoonlijkheid een belangrijke rol. Een jong kind is dus nog erg 'kneedbaar'. Buitenschoolse opvang de Kijkdoos is een deel van de omgeving waar het kind in opgroeit en levert dus een grote bijdrage aan de ontwikkeling van het kind.

De pedagogisch medewerkers voelen zich verantwoordelijk voor de ontwikkeling van een kind. Om voor ieder kind de ontwikkeling zo goed mogelijk te laten verlopen zijn een viertal aspecten onderscheiden waar de pedagogisch medewerkers naar handelen:

- 2.1 Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving
- 2.2 Het bevorderen van persoonlijke competentie
- 2.3 Het bevorderen van sociale competentie
- 2.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

2.1 Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving

Alle kinderen moeten zich prettig en veilig voelen, in een gezonde en veilige omgeving. Onder veiligheid valt de emotionele en de fysieke veiligheid. Deze vormen de basis voor de mogelijkheid zich verder te kunnen ontwikkelen. Als een kind zich veilig voelt en weet dat hij op de pedagogisch medewerker terug kan vallen, kan het zijn aandacht richten op zijn omgeving. Hij is vrij om deze te onderzoeken en te verkennen, nieuwe indrukken op te doen, te leren van wat hij meemaakt en zich te ontwikkelen.

Welbevinden en betrokkenheid

Welbevinden geeft weer hoe het kind zich voelt. Kinderen hebben plezier, genieten en stralen ontspanning uit als zij goed in hun vel zitten. Het vertelt de pedagogisch medewerker of de emotionele ontwikkeling van het kind goed verloopt. Betrokkenheid geeft weer in hoeverre het kind bezig is. Is het kind gedreven en gemotiveerd, laat het activiteiten niet makkelijk los. Dat is onder andere de aanwijzing dat het kind in ontwikkeling is. Het is aan de pedagogisch medewerkers om de omgeving zo te maken dat het kind de maximale kansen krijgt om zich hierin te ontwikkelen.

Pedagogisch medewerkers zorgen concreet voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind door:

- + de ruimte in te richten in duidelijk herkenbare hoeken
- + een divers aanbod van materialen, alledaagse materialen zoals echt pannen in de huishoek, kosteloos materiaal in het winkeltje etc.
- + een divers aanbod aan activiteiten passend bij de behoefte van het individuele kind
- + kinderen tijdens activiteiten te motiveren en uit te dagen, het kind sociale ondersteuning te geven bij de uitvoering ervan. Ook wel de zone van de naaste ontwikkeling genoemd
- + te zorgen voor een duidelijke vaste structuur
- + aanbieden van voldoende en gezonde voeding

- + te zorgen voor voldoende beweging
- + vertrouwde rituelen aan te bieden en regels te hanteren
- + consequent te zijn in het naleven van regels en grenzen
- + het herkennen en ondersteunen van sociaal emotionele problemen bij kinderen
- + te weten wat ze moeten doen als het kind zich bezeert of ziek wordt

Stimuleren van kinderen

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo. Het ene kind heeft een stimulans nodig om zich verder te ontwikkelen en het andere kind heeft uitdaging nodig omdat zijn ontwikkeling voorspoedig verloopt.

Pedagogisch medewerkers zorgen concreet voor het stimuleren van het kind door:

- + kinderen tijdens activiteiten te motiveren en uitdagen
- + activiteiten uit te bereiden en spannender en boeiender te maken

Beleving van het kind

Pedagogisch medewerkers trachten zo dicht mogelijk bij de belevingswereld van het kind te komen en te blijven. Zij gaan methodisch en consequent om met de kinderen, proberen zich in te leven in de situatie van het kind en proberen in te spelen op de behoefte van het kind.

Pedagogisch medewerkers zorgen concreet voor aansluiting bij de beleving van het kind door:

- + het zien en horen van alle kinderen
- + het kind het gevoel geven dat het gesteund wordt
- + zorgzaam richting het kind te handelen
- + zich in te leven in de beleveniswereld van het kind
- + het kind ruimte, uitdaging en structuur en stimulering geven
- + het kind ruimte geven, om zelf initiatieven te nemen en zichzelf te zijn
- + het kind bevestiging en complimentjes geven zodat het kind zich bewust wordt van zijn eigen kunnen

Respect voor autonomie

Ieder kind is uniek en moet zich op zijn eigen manier en tempo kunnen ontwikkelen. Al vroeg hebben kinderen de behoefte om als autonoom individu gezien te worden. Ze willen zich ontwikkelen door te ontdekken, dingen zelf te doen en te oefenen. Hierdoor ontdekken ze hun eigen krachten en mogelijkheden en voelen ze zich de baas over hun leven en lijf.

Pedagogisch medewerkers zorgen concreet voor het respect voor de autonomie van het kind door:

- + de zelfstandigheid te bevorderen
- + kinderen de ruimte te geven om zelf keuzes maken
- + regels en afspraken aan te passen mocht dat voor een kind nodig zijn
- + de eigenheid van het kind respecteren, ieder kind is uniek!

Emotionele veiligheid

Het bieden van emotionele veiligheid betekent zorgen voor een emotioneel veilige basis waar kinderen zich kunnen ontspannen, zichzelf kunnen zijn en zich geborgen voelen. Buitenschoolse opvang de Kijkdoos streeft ernaar een "tweede thuis" te zijn voor de kinderen, waarbij de nadruk wordt gelegd op een open en eerlijke sfeer. Zo ontstaat er een aanvulling op de thuissituatie.

Veiligheid is een voorwaarde voor het realiseren van de andere pedagogische doelen.

Relaties met pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers richten zich op het opbouwen van een vertrouwensrelatie met het kind, door actief te luisteren en belangstelling te hebben voor wat een kind beleeft en voelt.

De pedagogisch medewerker is in staat om signalen op te merken als het niet goed gaat met een kind. Als het kind behoefte heeft aan ondersteuning wordt er passend gereageerd.

Pedagogisch medewerkers zorgen concreet voor een veilige basis door:

- + te weten wat elk individueel kind nodig heeft
- + een duidelijke en vaste structuur te bieden
- + vertrouwde rituelen aan te bieden
- + consequent om te gaan met grenzen en regels, zodat kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat van hen verwacht wordt
- + kinderen de zorg en aandacht te geven die ze nodig hebben, kijken en handelen naar de behoefte van het individuele kind
- + te knuffelen, luisteren, stoeien en kletsen
- + het geven van ruimte en rust
- + de eigenheid van het kind te respecteren en te benoemen
- + genegenheid te tonen en in te leven op de signalen die een kind geeft
- + uit te gaan van het positieve en het geven van complimenten

Relaties met andere kinderen

Naast de interactie met de pedagogisch medewerker is het van belang dat kinderen onderling een vertrouwensband opbouwen. Ook dit zorgt voor een emotioneel veilige basis en ondersteuning. Het is daarom belangrijk dat kinderen elkaar leren kennen en vertrouwd raken met elkaar.

Inrichting van de omgeving

Door de inrichting van de ruimte wordt er een veilige sfeer gecreëerd voor de kinderen. Tevens draagt dit bij aan een gevoel van geborgenheid.

De pedagogisch medewerker draagt bij aan de inrichting van de omgeving door:

- + deze overzichtelijk in te delen met herkenbare hoeken
- + materialen te ordenen
- + pictogrammen te gebruiken op bijvoorbeeld de bakken met speelgoed
- + rekening te houden met de verschillen tussen kinderen qua leeftijd, sekse, ontwikkelingsniveau, cultuur en achtergrond zodat elk kind zich hier thuis voelt

2.2 Het bevorderen van persoonlijke competentie

Bij de ontwikkeling van persoonlijke competenties worden de brede persoonskenmerken van het kind bedoeld zoals: veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit.

Een pas geboren kind heeft van nature al een eigen temperament, oftewel een bepaalde gedragstijl, aard en aanleg. De opvoeding en omgeving waarin het kind opgroeit heeft invloed op het kind en zijn eigen temperament. Hieruit groeit het karakter van het kind. Alle ontwikkelingen die een kind doorloopt gedurende zijn groeiperiode vormen de persoonlijkheid van het kind. Hieruit blijkt dat het karakter van het kind voor een deel vast staat maar ook voor een deel aangeleerd is. De persoonlijkheid moet nog worden gevormd.

De vorming van het karakter en de persoonlijkheid hangen samen met de ontwikkeling van het kind. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier. Bij een brede ontwikkeling gaat het erom dat kinderen zich ontwikkelen tot competente personen. Daaronder verstaan we het vermogen om te denken, te voelen en te handelen, dat kinderen helpt om grip te krijgen op de (sociale) wereld en daarin hun plaats te bepalen.

Door aan te sluiten bij wat het kind alleen kan en het te helpen bij wat het nog net niet kan (zone van de naaste ontwikkeling), doen kinderen kennis en vaardigheden op.

Kinderen worden door de pedagogisch medewerker spelenderwijs uitgedaagd op de volgende ontwikkelingsgebieden:

- + motorische en zintuigelijke ontwikkeling
- + cognitieve ontwikkeling
- + sociaal-emotionele ontwikkeling

De verschillende ontwikkelingsgebieden hangen samen en beïnvloeden elkaar wederzijds. Omdat ze een integraal geheel vormen, vormen ze ook een graadmeter om vast te stellen of het kind zich goed ontwikkelt. Wanneer een van deze vijf gebieden achterblijft in ontwikkeling, heeft dat consequenties voor de andere aspecten van de ontwikkeling.

Motorische en zintuiglijke ontwikkeling

Om de omgeving te ontdekken en hun motoriek en zintuigen te kunnen ontwikkelen moeten kinderen de ruimte krijgen. Door te bewegen, te voelen, te zien, te ruiken, te horen en te proeven ontdekken zij hun omgeving. Stimuleren van beweging is van belang voor een goede motorische en zintuiglijke omgeving. De zintuiglijke ontwikkeling gaat nauw samen met de motorische ontwikkeling. Samen worden deze ontwikkelingsgebieden als de sensomotorische ontwikkeling gezien. Als een voorwerp namelijk wordt waargenomen door het kind, volgt een motorische reactie. Het kind pakt het voorwerp op (motorisch), voelt het, bekijkt het, ruikt het, etc. (zintuiglijk) om zo het materiaal te ervaren en kennis hierover op te doen.

De pedagogisch medewerker draagt zorg voor het streven naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de motorische en zintuiglijke ontwikkeling door:

- ✚ het kind letterlijk te ruimte te geven
- ✚ de inrichting van de ruimte veilig, uitdagend en passend bij de behoefte van het individuele kind te maken
- ✚ het goede voorbeeld te geven, waardoor kinderen gaan imiteren
- ✚ enthousiast te zijn en dit zowel verbaal als non-verbaal te laten blijken
- ✚ een aanbod te geven van zowel vrij spel waarbij zij het kind volgt, als begeleid spel waarbij het kind zijn grenzen opzoekt
- ✚ een variërend activiteiten/spel aanbod te gebruiken

Cognitieve ontwikkeling

Onder cognitieve ontwikkeling wordt het vermogen om taal en denken te beheersen en ernaar te handelen verstaan. Cognitieve ontwikkeling heeft te maken met denken en het begrijpen en spreken van een taal. Taal en denken zijn nauw met elkaar verbonden, daarom worden ze vaak samengenomen. In onze maatschappij is taal een belangrijke manier om je te uiten en contact te leggen. Als een kind iets vraagt krijgt het een antwoord of hulp doordat hij of de ander gebruik maakt van taal.

Onderdelen van de cognitieve ontwikkeling zijn:

- ✚ de ontwikkeling van waarnemen en denken
- ✚ de ontwikkeling van taal
- ✚ de oriëntatie op ruimte, tijd en rekenen

Door de ontwikkeling van deze gebieden leert het kind zich bewust te worden van zijn dagelijkse omgeving. Het leert er grip op te krijgen en het leert afstand te nemen van het hier-en-nu. Vooral taal en denken zijn daarvoor belangrijke instrumenten.

De pedagogisch medewerker stimuleert de cognitieve ontwikkeling door:

- ✚ het geven van non-verbale signalen zoals oogcontact, mimiek, lichaamstaal
- ✚ het stellen van open vragen
- ✚ dagelijkse gebeurtenissen met kinderen te bespreken. Aan de hand van een thema, materialen en praatplaten, wordt het kind gestimuleerd om erover na te denken en deze gebeurtenissen te verwoorden
- ✚ uit te leggen en te helpen met problemen op te lossen
- ✚ het kind te helpen met te reflecteren op zijn eigen handelen en bewust te worden van zijn eigen handelen
- ✚ te reageren op elke taaluitdrukking die een kind geeft

- + een gevarieerd aanbod van activiteiten en spel te geven; zang, lezen en (laten) vertellen a.d.h.v. platen
- + een gevarieerd aanbod van activiteiten op het gebied van ruimte, tijd en rekenen te geven

Taalaanbod is erg belangrijk voor het kind. De voertaal bij onze buitenschoolse opvang is het Nederlands. Het taalaanbod moet veel zijn maar ook zeker taalrijk en kwalitatief goed. Pedagogisch medewerkers zijn allemaal 3F Nederlands geschoold.

Sociaal emotionele ontwikkeling

De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gezien als de ontwikkeling van de eigen persoonlijkheid en de verwachtingen en gedragingen uit de sociale context. Kenmerkend voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind is dat het zich in toenemende mate zelfstandig kan bewegen in de omgeving en de samenleving waartoe het behoort. Het kind leert zelfvertrouwen te krijgen. Het leert te volharden, zichzelf onder controle te krijgen. Gemotiveerd en nieuwsgierig te zijn. Zelfstandig of samen met andere kinderen te spelen en te handelen door ze te respecteren. Dit heeft te maken met de toenemende ontwikkeling van emoties, het zelfbeeld en het temperament van het kind.

Sociale ontwikkeling

Deze wordt gekenmerkt door het krijgen van begrip voor anderen en het ontwikkelen van positief gedrag en vaardigheden ten opzichte van anderen. Binnen de sociale ontwikkeling is de ervaring die de kinderen op doen door samen te werken met andere kinderen en pedagogisch medewerkers erg belangrijk. Al vroeg komt het kind in aanraking met gedrag van anderen en leert de betekenis kennen van delen, troosten, helpen, samen spelen, rekening houden met anderen en omgaan met conflicten. Oftewel, het kind leert over en oefent met de omgangsregels en relaties tussen mensen.

De emotionele ontwikkeling

Deze houdt in dat het kind leert om de gevoelens van zichzelf en anderen te begrijpen en om daar goed mee om te gaan. Het kind leert het effect van zijn gedrag op andere mensen kennen. Hij ontwikkelt inzicht in zijn eigen gevoelens en leert van de reacties van anderen op zijn gedrag. Hij ontwikkelt het vermogen om zich in te leven in de emoties van anderen en er sociaal naar te handelen.

Van de pedagogisch medewerker wordt verwacht dat zij om de sociaal emotionele ontwikkeling te stimuleren:

- + de gevoelens van kinderen waarneemt en serieus neemt
- + in een gesprek met het kind de gevoelens kan verwoorden
- + het kind het gevoel geeft dat het er mag zijn en dat het op anderen kan vertrouwen
- + kinderen stimuleert om via rollenspel en spel materiaal hun gevoelens te uiten
- + opstandigheid en ongeduldigheid niet afkeurt maar zo nodig bijstuurt

Ontwikkeling van de eigen identiteit

Langzaam wordt een kind zich ervan bewust dat hij een persoon is met een "eigen ik", met eigen gevoelens en gedachten. Dit proces wordt gezien als de ontwikkeling van een eigen identiteit. Samen met de ontwikkeling van de eigen identiteit gaat het besef dat ze anders zijn dan anderen en daarmee ook andere dingen kunnen. Langzamerhand ontwikkelen kinderen een eigen wil, wat vaak samen kan gaan met driftbuien, omdat ze nog niet in staat zijn hun gevoelens goed in woorden uit te drukken. Daarnaast ontwikkelt het kind een zelfbeeld, zelfvertrouwen en zelfstandigheid.

De pedagogisch medewerker speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van de eigen identiteit van het kind door:

- + het kind bij de naam te noemen
- + aandacht te hebben voor de persoonlijke verhalen van het kind waarbij de pedagogisch medewerker het kind stimuleert zich te uiten en zelf keuzes te maken
- + het kind positief te benaderen en een gevoel van veiligheid en vertrouwen te geven
- + respect te hebben voor de onderlinge verschillen tussen kinderen zoals bijvoorbeeld de keuze voor een activiteit, zijn tempo en spontaniteit

- ✚ het laten blijken dat het kind erbij hoort
- ✚ het kind waardering en goedkeuring te geven, complimentjes een aai over de bol etc.

Zelfredzaamheid

Het vermogen om voor jezelf te kunnen zorgen en jezelf te redden zonder hulp van anderen noemen we zelfredzaamheid. De ontwikkeling van zelfredzaamheid is het proces van een groeiende zelfstandigheid. Uiteindelijk groeit een kind uit tot een individu met een verantwoordelijkheidsgevoel, die zijn eigen leven in handen heeft, zelf keuzes maakt en zijn leven hiermee kan opbouwen.

De pedagogisch medewerker stimuleert de zelfredzaamheid door:

- ✚ het aanmoedigen van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van een kind
- ✚ kinderen duidelijke opdrachten te geven met als voorbeeld zelf aan- en uit kleden, zelf naar de wc te gaan, zelf brood te smeren
- ✚ eerst voor te doen, dan samen te doen
- ✚ herhalen
- ✚ het kind aan te moedigen en positief te benaderen

Verantwoordelijkheid

Voor een kind betekent verantwoordelijkheid dat het de ruimte krijgt om zelf beslissingen te nemen, te ontdekken en zo zijn persoonlijke competenties kan ontwikkelen. Kinderen moeten hierbij gesteund worden en genoeg kansen, ruimte, uitdaging, structuur en stimulering krijgen.

De pedagogisch medewerker zorgt hiervoor door:

- ✚ zorgzaam te handelen richting het kind
- ✚ genegenheid te tonen
- ✚ zich in te leven in het kind
- ✚ kinderen te stimuleren om uitdagingen aan te gaan, keuzes te maken en te ontdekken
- ✚ een gevarieerd aanbod aan activiteiten en spelmateriaal voor zowel binnen als buiten
- ✚ tijdens activiteiten kinderen te stimuleren en uit te dagen net even verder te gaan (zone van de naaste ontwikkeling)
- ✚ het kind complimenten te geven
- ✚ het kind ruimte te geven om dingen zelf te proberen en te ontdekken

Zone van de naaste ontwikkeling

Houdt in: het aanspreken van een kind op een niveau dat net buiten bereik van het kind is.

Activiteiten die het kind nog niet zelfstandig kan, maar ondersteuning krijgt bij de uitvoering ervan.

2.3 Het bevorderen van sociale competentie

Werken aan sociale competentie betekent kennis en vaardigheden hebben over hoe je met anderen om hoort te gaan. De nadruk wordt gelegd op de ervaring die kinderen op doen door samen te zijn met andere kinderen en pedagogisch medewerkers om zich zo verbonden te voelen. Zo kan het kind binnen Buitenschoolse opvang de Kijkdoos niet alleen zichzelf sociaal ontwikkelen, maar zich ook ontwikkelen samen met andere kinderen en pedagogisch medewerkers. De ontwikkeling van sociale competenties hangt sterk samen met de sociaal-emotionele ontwikkeling. Een kind kan werken aan sociale competenties als hij weet wat zijn eigen gevoelens en emoties zijn en hoe hij zich moet inleven in de gevoelens en emoties van een ander.

Kinderen leren sociale competenties door samen te spelen, samen ruzie te maken en het weer goed te maken, elkaar te helpen en verdriet te delen door te praten over wat ze voelen en wat ze mee maken.

De pedagogisch medewerker bevordert de sociale competenties door:

- ✚ zelf het goede voorbeeld te geven
- ✚ het kind emotionele steun te bieden, door goed naar hem te luisteren en de gevoelens van het individuele kind te zien
- ✚ het creëren van een plezierige sfeer binnen de groep, waar alle kinderen zich prettig bij voelen

- + kinderen te stimuleren tot samenspel en groepsspel, waarbij zijzelf een begeleidende rol heeft
- + te zorgen voor voldoende materialen en activiteiten die kinderen uitdagen tot het spelen met elkaar
- + kinderen aan te spreken op hun gedrag indien dit niet het gewenste gedrag is; uitleggen wat wel het gewenste gedrag is en daar op inspelen

2.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

Kinderen hebben van huis uit eigen regels en afspraken, waarden en normen die te maken hebben met godsdienst, cultuur en de omgeving waar in het kind opgroeit. Wij respecteren de normen en waarden van de kinderen. De normen en waarden die gelden binnen Buitenschoolse opvang de Kijkdoos worden de kinderen bijgebracht.

Kinderen leren normen en waarden in de relatie, communicatie en interactie tussen kinderen onderling en tussen kinderen en volwassenen. Het kind als individu is belangrijk, maar ook het met elkaar omgaan als groep heeft een waardevolle functie. De kinderen leren zo hoe ze rekening kunnen houden met anderen en hoe speelgoed en aandacht met elkaar te delen is. Alle kinderen leren van elkaar en kunnen zich aan elkaar optrekken.

De pedagogisch medewerkers vormen een meerwaarde in het overdragen van normen en waarden door:

- + het kind een gevoel van warmte te geven, ook wel responsiviteit genoemd
- + sensitief te reageren op de signalen van het kind
- + het bieden van onvoorwaardelijke steun in de vorm van betrokkenheid, liefde en aandacht
- + spelenderwijs de regels en verwachtingen over te brengen aan het kind
- + consequent te zijn
- + het stimuleren van de autonomie van het kind
- + te letten op eigen taalgebruik, correct Nederlands
- + de kinderen bij naam te noemen
- + de kinderen op ooghoogte aan te kijken tijdens het praten

Diversiteit

Onder diversiteit wordt verstaan: alle verschillen tussen mensen in voorkeuren, talenten of temperament en alle verschillen in culturele achtergrond, leef- en opvoedingsstijl, sekse, religie, sociaal milieu, beroep of opleiding. Ook kinderen met een lichamelijke of geestelijke beperking of kinderen met een gedragsprobleem dragen bij aan de diversiteit in de samenleving en daarmee de buitenschoolse opvang.

Ieder kind is er één, ieder kind maakt deel uit van onze samenleving. En met ieder kind komt een stukje van die samenleving binnen in onze buitenschoolse opvang.

Om kinderen goed voor te bereiden op de maatschappij en hun te leren wat daarvoor nodig is, passend bij de leeftijd en niveau van het kind, wordt aan de volgende punten aandacht besteed:

- + respect voor elkaar hebben
- + om kunnen omgaan met verschillen
- + rekening met elkaar houden en verantwoordelijk zijn voor elkaar
- + durven zeggen wat je belangrijk vindt

We leven in een samenleving waarbij we ervan uitgaan dat wij elkaar respecteren ongeacht opvatting, afkomst, religie, gewoonten, normen en waarden. Buitenschoolse opvang de Kijkdoos vindt respect voor elkaar erg belangrijk en wil dit in de omgang met de kinderen nadrukkelijk laten zien en meegeven. Kinderen leren omgaan met de verschillen tussen mensen, meestal gericht op verschillen in kleding, uiterlijk, eten en leefwijze. Open staan voor anderen, zonder onze eigen opvatting te negeren, is bij de pedagogisch medewerkers verweven in hun handelen. Door dit door te geven aan de kinderen hopen wij dat zij zo meer begrip krijgen voor de overeenkomsten en de verschillen tussen mensen.

Verschillen

Kinderen van alle levensovertuigingen zijn welkom en daarbij wordt waar mogelijk rekening gehouden met hun levensovertuiging. De pedagogisch medewerkers laten kinderen uit andere culturen kennis maken met Nederlandse gewoonten, gebruiken, feesten en normen en waarden. Aandacht voor speciale gebeurtenissen, aangepaste voeding en dergelijke worden bij het intakegesprek besproken en genoteerd. Wanneer het mogelijk is leggen wij op de groep uit wat de speciale gebeurtenis betekent. Naast het verschil in levensovertuiging is ook de thuissituatie van kinderen anders, dit kan tot uitdrukking komen in bijvoorbeeld het taalgebruik of de kleding.

Ongeacht de verschillen omringen we elk kind met veel liefde en zorg, op deze manier geven de pedagogisch medewerkers het goede voorbeeld naar de kinderen toe.

Vieringen en rituelen

Gebeurtenissen als verjaardagen, afscheid en feestdagen (zoals Sinterklaas, Kerst, Pasen of carnaval) worden gevierd volgens een vast ritueel. In de groep staat een thematafel, zo is het voor de ouders en de kinderen duidelijk met welk thema/feestdag wij bezig zijn.

Over de dag verspreid zijn er een aantal vaste gewoontes die je ook rituelen kunt noemen. Bijvoorbeeld de stiltemomenten voor het eten.

Hoofdstuk 3: Begeleiding en zorg

3.1 Mentorschap

Elk kind heeft zijn eigen mentor die bij hem op de groep werkt.

De mentor fungeert als aanspreekpunt voor het kind en voor zijn ouders. Op verzoek van alle drie de partijen kan er een gesprek plaatsvinden over het welbevinden van het kind of allerlei vragen die ter sprake komen.

3.2 Kinddossier

Alle documentatie van en over het kind wordt vastgelegd in het kinddossier en zijn te allen tijde door de ouders in te zien.

- ✚ intakeformulier
- ✚ toestemmingsformulier
- ✚ ophaalprotocol
- ✚ overdrachtsformulier van Kinderopvang naar BSO

En eventueel:

- ✚ overeenkomst gebruik medicijnen
- ✚ bekwaamheidsverklaring medisch handelen

Het kinddossier wordt bewaard in een af te sluiten dossierkast.

3.3 Interne overdracht

Wanneer het kind 48 maanden is en bij ons doorstroomt naar de Buitenschoolse opvang vindt er na toestemming van de ouders een overdracht plaats tussen de mentor en de nieuwe mentor van de BSO. Voorwaarden:

- ✚ schriftelijke overdracht middels het volledige kind dossier;
- ✚ mondeling toelichten middels een persoonlijk gesprek tussen de huidige mentor en de mentor van de BSO

Interne overdrachten binnen de BSO vinden plaats wanneer een kind:

Leeftijd	Van	Naar
De vijfjarige leeftijd heeft bereikt	Het Uilennest	De Uilenbende/ het Uilenhonk
De achtjarige leeftijd heeft bereikt	De Uilenbende/ het Uilenhonk	De Uilenclub

Op willekeurige leeftijd	Alle BSO groepen	BSO de Noordkids
Op willekeurige leeftijd	Alle BSO groepen	BSO de Reuzen van het Sprookjesbos

Leeftijd of basisschool groep zegt niet altijd of een kind overgaat naar een andere groep. De mentor van het kind zal samen met de ouders bekijken of het kind over kan naar de andere groep. Hiervoor is het van belang dat naast de leeftijd van het kind, gekeken wordt of het kind er aan toe is en of vriendjes/vriendinnetjes blijven of overgaan.

Het volledige kind dossier wordt overgedragen aan de nieuwe mentor.

3.4 Externe overdracht

Het kan voorkomen dat een kind tussentijds verandert van kinderopvang organisatie. De ouders krijgen het kind dossier van hun kind mee. Zij dragen zelf de verantwoordelijkheid om deze af te geven bij de nieuwe organisatie.

Wanneer een kind naar een andere vorm van opvang gaat vind de overdracht op inhoud en verzoek plaats naar behoefte.

3.5 Kinderen met een beperking

Voor alle kinderen die onze buitenschoolse opvang bezoeken wordt getracht een liefdevolle omgeving te creëren waarin het kind zich kan ontplooien en ontwikkelen. Een beperking kan om extra aandacht of zorg vragen in de reguliere buitenschoolse opvang. Wij vinden het van belang om voordat uw kind geplaatst wordt, middels een persoonlijk gesprek de volgende punten met u (en eventuele hulpverlenende instanties die in beeld zijn) te bespreken:

- ✚ kan buitenschoolse opvang de Kijkdoos het kind bieden wat het nodig heeft?
- ✚ hebben de pedagogisch medewerkers voldoende expertise en mogelijkheden om een goede en veilige opvang te bieden aan het kind?
- ✚ past het kind in één van de groepen?
- ✚ zijn er speciale voorzieningen nodig?

Als het kind geplaatst is, is het van belang dat er regelmatig overleg met de ouders en eventuele betrokken instanties plaatsvindt, zodat de pedagogisch medewerkers zich zo goed mogelijk kunnen afstemmen op het kind en om te beoordelen of overplaatsing naar een andere vorm van opvang toch niet beter is. Het belang van het kind blijft voor op staan.

Het kan ook voorkomen dat een kind een trauma meemaakt, zoals een ongeluk of ziekte, waardoor het kind beperkt wordt. Als het kind dit meemaakt gedurende de opvangperiode, wordt het kind het liefst niet overgeplaatst naar een andere opvang. Het trauma zorgt voor veel veranderingen. Buitenschoolse opvang de Kijkdoos wil een stabiele factor voor alle kinderen zijn en blijven, dus ook voor kinderen met een trauma. De opvang wordt daar waar mogelijk aangepast, waarbij als criteria de bovenstaande punten gelden.

Hoofdstuk 4: Algemene zaken

4.1 Indeling van de groepen

In het pand van De Kijkdoos is ruimte voor vijf BSO-groepen:

Groep	Leeftijdscategorie	Maximale groepsgrootte
Het Uilennest begane grond	4-5 jaar	20
Het Uilennest eerste verdieping	4-5 jaar	20
De Uilenbende	5-8 jaar	20
Het Uilenhonk	5-8 jaar	20
De Uilenclub	8-13 jaar	28

Pedagogisch medewerkers worden bijgestaan door stagiaires van de vmbo opleidingen, dan betreffen het snuffelstages of van de beroepsopleidingen Helpende Zorg en Welzijn of PW niveau 3 of 4. Stagiaires staan altijd boventallig op de groep.

Doordat Buitenschoolse opvang de Kijkdoos flexibele opvang biedt, wisselt de samenstelling van onze groepen per dag en per week. Het kind maakt deel uit van een wisselende samenstelling van de groep.

4.2 Wennen

Een wenperiode zorgt ervoor dat een kind op een geleidelijke en structurele wijze vertrouwd raakt aan de nieuwe omgeving, pedagogisch medewerkers en kinderen. Daarnaast is het voor ouders prettig om vertrouwd te raken met de nieuwe situatie, het kind geleidelijk uit handen geven.

Elk kind reageert anders op de wenperiode. Een kind moet zich eerst veilig en vertrouwd voelen. Daarom is het belangrijk dat er goede afspraken met de ouders wordt gemaakt omtrent het wennen en naar elk kind individueel gekeken wordt naar zijn behoeften.

Bij het wennen houden wij rekening met de ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevind:

- ✚ vanaf 3 jaar krijgen kinderen het begrip dat de ouders werken als het kind op de opvang zit. Ze begrijpen dat de ouders niet helemaal weg zijn, alleen zijn ze op een andere plaats dan het kind. Ook dit helpt het kind, omdat het kind zich zo verbonden blijft voelen met de ouders en beter kan begrijpen dat het kind niet “achtergelaten” wordt.

Wij onderscheiden twee verschillende wenmomenten.

Wenperiode van een nieuw kind (extern wenbeleid) en een wenperiode als een kind overgaat naar een andere groep of locatie (intern wenbeleid).

Extern wenbeleid

(bij korte termijn plaatsing zal de wenprocedure komen te vervallen)

Ouders krijgen de gelegenheid om met hun kind vanuit school mee te lopen naar de BSO. Zo kunnen ze de route zien van school naar de BSO en kunnen ze meekijken hoe het ophalen gaat. De ouder mag nog even mee op de groep en neemt dan afscheid van het kind. Het kind went dan tot ongeveer 17.00 uur. Nieuwe kinderen worden voorgesteld aan de andere kinderen tijdens het drinken en fruit eten. Misschien zit er al iemand van zijn school/ in de klas. De pedagogisch medewerker zal de groepsruimte en de huisregels uitleggen.

Intern wenbeleid

(als het kind over gaat van dagverblijf naar BSO/naar een andere BSO groep of een andere BSO locatie)

De ouders kunnen samen met mentor en het kind een kijkje nemen op de nieuwe groep.

Wanneer het kind definitief overgaat wordt het kind dossier over gedaan naar de nieuwe groep.

Er zijn een aantal punten waardoor wij kunnen zien dat een kind gewend is:

- ✚ het kind voelt zich op zijn gemak bij de pedagogisch medewerkers van de groep. Dit kunnen we zien als het kind zich laat troosten.
- ✚ spelgedrag; het kind speelt alleen of samen met andere kinderen, het kind voelt zich op zijn gemak in de groepsruimte en heeft plezier op de opvang

Tijdens vakanties/ studiedagen als de ouder het kind zelf brengt:

Afscheid nemen wordt verkozen boven weggaan zonder afscheid te nemen, omdat het kind zich dan bewust is dat de ouder weggaat. Anders kan een kind zich bedrogen voelen, dit is erger dan een paar tranen bij het afscheid.

Als het kind huilt tijdens het afscheid wordt extra aandacht gegeven door de pedagogisch medewerker. Het kind wordt even apart genomen en de pedagogisch medewerker bedenkt een activiteit al naar

gelang de interesse van het kind. De pedagogisch medewerker zal extra in de buurt van het kind blijven om zo een veilige haven te vormen.

Als een kind heel driftig is bij het afscheid, accepteren wij dit ook. De pedagogisch medewerker zal langzaam maar zeker toenadering zoeken om in contact te komen met het kind.

4.3 Opendeurenbeleid

Wij werken met 'open deuren' (opendeurenbeleid). Dat betekent dat de kinderen gebruik kunnen maken van meerdere ruimtes dan alleen de eigen groepsruimte.

Het opendeurenbeleid is bedoeld om de kinderen een grotere leefomgeving aan te bieden. Kinderen krijgen de gelegenheid om zo de omgeving buiten hun groep te verkennen en kinderen van andere groepen te ontmoeten.

4.4 Integraal Kind Centrum

Het is van belang dat kinderen zo optimaal mogelijk en onder achterstand opgroeien in de wijk, waarbij elk talent ontwikkeld en benut wordt. Kinderen en jongeren hebben het nodig dat ze worden uitgedaagd en gestimuleerd om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Het gaat erom kinderen te begeleiden bij:

- ✚ het opgroeien en ontwikkelen
- ✚ hun nieuwsgierigheid en leergierigheid
- ✚ hun kansen in het leven, om die te vergroten
- ✚ hun perspectief te verbreden

Bovenstaande zijn zaken die ons IKC samen met ouders en andere netwerkpartners in de wijk waar het kind opgroeit wil aanpakken.

Kinderopvang en buitenschoolse opvang de Kijkdoos heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de gemeente Enschede en de onderwijsorganisaties. Ons doel is dat de ouders en de organisaties binnen het IKC vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan de ontwikkeling van het kind. Het IKC Deppenbroek en Roombeek gaan samen met de ouders aan de slag met activiteiten die kinderen beter in staat stellen om goede keuzes te maken voor een carrière met toekomstmogelijkheden. Brede talentontwikkeling dus, zodat kinderen:

- ✚ hun kansen vergroten en hun perspectief verbreden
- ✚ goed voorbereid worden op hun toekomst
- ✚ weten dat het hebben van een opleiding en een baan essentieel is voor deelname aan de samenleving
- ✚ uitgedaagd worden om hun talenten te ontdekken en te benutten

IKC Roombeek	Naam groep	Leeftijd	Locatie
Kinderopvang de Kijkdoos (vve locatie)	Rode uil	0-2 jaar	Bosuilstraat 1 Roomweg 169
	Gele uil	0-2 jaar	
	Paarse uil	0-2 jaar	
	Groene uil	2-4 jaar	
	Blauwe uil	2-4 jaar	
	Oranje uil	2-4 jaar	
	Regenboog uil	2-4 jaar	
	Roze uil	1½-4 jaar	
Buitenschoolse opvang Voorschool en naschool	BSO Uilennest (begane grond en eerste verdieping)	4-5 jaar	Roomweg 169-a
	BSO Uilenbende	5-8 jaar	
	BSO Uilenhonk	5-8 jaar	
	BSO Uilenclub	8-13 jaar	
Peuteropvang (vve locatie)	De Bosuiltjes (begane grond en eerste verdieping)	2-4 jaar	Roomweg 169-a
Basisschool OBS Roombeek	Bosuilstraat 3		
Basisschool CBS Anna van Buren	Bosuilstraat 7		

IKC Deppenbroek Noord	Naam groep	Leeftijd	Locatie
Peuteropvang (vve locatie)	Dikkertje Dap	2-4 jaar	Zaanstraat 22
Buitenschoolse opvang	De Noordkids	4-13 jaar	Zaanstraat 22
Basisschool OBS Roombeek	Zaanstraat 22		
Basisschool RK Bonifatius	Zaanstraat 10		

Kinderopvang het Sprookjesbos valt onder dezelfde holding als Kinderopvang de Kijkdoos.
Hieronder het overzicht van hun IKC.

IKC Stroinkslanden Zuid	Naam groep	Leeftijd	Locatie
Kinderopvang het Sprookjesbos (vve locatie)	De Elfjes	0-2 (4) jaar	Het Stroink 64a
	De Dwergen	2-4 jaar	
Buitenschoolse opvang <i>Voorschool en naschool</i>	De Reuzen	4-13 jaar	
Peuteropvang (vve locatie)	De Kabouters	2-4 jaar	Het Stroink 66
Peuteropvang (vve locatie)	De Zonnestraaltjes	2-4 jaar	Het Stroink 60
Basisschool OBDS het Stroink	Het Stroink 66		
Basisschool RKBS de Regenboog	Het Stroink 60		